

BAS

ΤΑ ΚΑΤΑ
ΤΗΝ
ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ Μ. Ε.
ΔΙΚΗΝ

ΤΟΥ
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΒΑΣΣΟΥ
ΚΑΙ
Γ. Α. ΜΩΡΑΪΤΟΥ.

*Προς έλεγχον τῶν παραλόγων φωνασκιῶν
τοῦ δευτέρου.*

Handwritten signature and initials, possibly 'H.C. B' followed by a flourish.

ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΒΗΧΑΣ
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΑΤΑΚΗ ΑΤ

ΕΝΤ

ΕΜΠΟΡΙΟΝ ΤΗΣ Μ. Ε.

ΔΙΕΥΞΗΝ

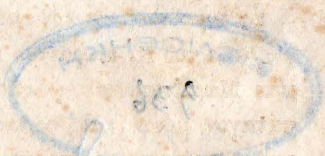

ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

Α. Δ. ΝΟΜΑΡΧΟΥ

Αθήνα, 1914

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Handwritten signature and initials in blue ink.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ Κ. ΒΑΣΙΛΕΙΑ
ΕΜΠΟΡΙΟΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

ΕΙΣ ΤΑΣ ΦΩΝΑΣΚΙΑΣ
ΤΟΥ Κ. Γ. ΜΩΡΑΪΤΟΥ.

Το να προσπαθῆ τις ὑπὲρ τοῦ ἰδίου κέρδους, ἀντιταττόμενος πρὸς ἄλλους, καὶ δικαζόμενος, εἶναι πράξις ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ δικαίου τῆς ἰδίας ὠφελείας καὶ συντηρήσεως γινομένη, καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ κακολογήσῃ τὸν ἄλλον. Τὸ δὲ, ἀποτυχῶν μετὰ ταῦτα, νὰ ὑβρίζῃ καὶ δικασὰς καὶ ὑπουργοὺς καὶ ἀντίδικον, νὰ δεικνύῃ, ὅτι δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ ὑποταχθῆ εἰς τὴν δυνάμιν τοῦ Νόμου, καὶ νὰ ἀπαιτῆ τὴν ἀνατροπὴν τῶν καθιεστώτων χάριν αὐτοῦ.—Τοῦτο εἶναι πέραν τῶν ὁρίων πάσης εὐτάκτου διαγωγῆς, ἐὰν ἄλλως δὲν εἶνε παραφροσύνη.—Τοῦτο κάμνει ὁ Κύριος Γ. Μωραΐτου. ἀφοῦ διὰ τῆς συνδρομῆς τοῦ Κ. Φιλήμονος ἐκακολόγησε καὶ προσέβαλε καὶ ἀρχὰς καὶ ὑπουργοὺς, ἀποτείνεται καὶ πρὸς τὸ ἱερὸν τοῦ βασιλέως πρόσωπον, ἀπαιτῶν πρᾶγμα μὴ κείμενον ἐντὸς τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ, καὶ οὔτε δίκαιον ἄλλως, τὴν ἀνατροπὴν τοῦ δεδικασμένου.

Ἐπιθυμοῦντες νὰ κόψωμεν ἅπαξ διὰ παντὸς τὰ σφίγματα τοῦ Κ. Μωραΐτου καὶ τῆς ὁμοδίκου αὐτοῦ Κ. Μαρίας Μωραΐτου, καὶ νὰ ἀποδείξωμεν τὰς ἐγκλήσεις αὐτῶν πάταγον μόνον καὶ φωνασκίαν, κενὴν πάσης ἀληθείας καὶ νομιμότητος, κρίνομεν ἀναγκαῖον νὰ σαφηνίσωμεν ἐνταῦθα πρῶτον, πότε δύναται τις νομίμως καὶ ἐπιτυχῶς νὰ προσβάλῃ τοὺς δικαστὰς ἐπὶ παρανομίᾳ. κτλ.

Αὕτη ἡ περίστασις εἶναι μία καὶ μόνη, ὅταν δύναται νὰ ἀποδείξῃ τὴν κακὴν ἐφικρογὴν τοῦ Νόμου. τὸ ἀληθὲς καὶ ψευδὲς τῶν πραγμάτων ἔφησεν ὁ Νομοθέτης ὀλοσχερῶς εἰς τὴν κρίσιν (ἢ ἐκτίμησιν) τοῦ Δικαστοῦ, καὶ κατὰ

τοῦτο αὐτὸς εἶναι κύριος νὰ στηθμίσῃ ἢ ὁ ἀξιοπίστον τῶν μαρτύρων. Λοιπὸν ὁ παραπονούμενος εἰς τὴν ἀνωτέραν ἀρχὴν ὅτι ὁ Δικαστὴς ἐπίστευσεν εἰς τοὺς μάρτυρας τοῦ ἀντιδίκου, καὶ ὄχι εἰς τοὺς μάρτυρας αὐτοῦ, εἶνε γελοῖος· καθότι ὁ Νόμος δὲν ἐπιτρέπει περὶ τοῦτου ἄλλην δικαιοδοσίαν, οὔτε εὐθύνην ἔταξε. Ὅταν ὅμως, μενόντων τῶν πραγμάτων ὅπως οἱ Δικασταὶ ἀποδέχονται αὐτὰ, ἢ προσαρμογὴ τοῦ Νόμου ἔπειτα εἶναι σόλοικος, δολία, αὐθαίρετος καὶ βεβιασμένη, τότε δικαίως κηθίπτεται τῶν Δικαστῶν καὶ προστρέχει εἰς τὴν ἀνωτέραν ἀρχὴν· δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποβολὴν αὐτῶν καὶ καταδιώξῃ διὰ τῆς ἀγωγῆς τοῦ κακοδικίου, κτλ.

Εἶναι ὁ Μωραΐτου ἐντὸς τῆς περιστάσεως ταύτης; ὄχι βεβαίως! Διατί λοιπὸν παρενοχλεῖ τὸ Κοινόν; καταξάινει τὰς ἀκοάς τοῦ Βασιλέως ἐλεγευολογούμενος; διὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἀποτυχίαν δὲν θέλει νὰ εἶναι δίκαιος ἄνθρωπος καὶ μέτριος.

Ἀπαντῶντες εἰς τὰς φωνασκίας τοῦ Αἰῶνος ὑπὲρ τοῦ Κ. Μωραΐτου, δὲν συμπεριλαμβάνομεν ἐνταῦθα καὶ ὅτι ἦτον ἄλλως ἀναγκαῖον, καὶ ὥρειέ τις νὰ ἐκθέτῃ περὶ τῶν συνδραμόντων τὸν Κ. Γ. Μωραΐτου εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ· καθότι δὲν ὑπιθυμοῦμεν νὰ δώσωμεν ἀφορμὰς δυσσεσκείας καὶ ἔχθρας πρὸς ἄλλους.—Ὅθεν περιοριζόμεθα εἰς αὐτὸν τὸν Κ. Μωραΐτου καὶ τὰ δίκαια αὐτοῦ.

Ὅποῖον ἦτον τὸ ζήτημα τὸ δικασθὲν ἐνώπιον τῆς Μ. Ἐπιτροπῆς;

Α'. Ἐὰν αὐτὸς, ἢ ὁ στρατηγὸς Βάσσος εἶνε ὁ ἀρχαιότερος ἀγοραστῆς· καὶ β'. Ἐὰν ὁ Μ. ἦτον ἀπολύτως ἀγοραστής.

Ποῖοι οἱ ἀντιδίκου αὐτοῦ κατὰ τοῦτο;—Καθότι καὶ τοῦτο εἶνε σπουδαιότατον. —Ὁ Βάσσος εἶς, καὶ ὁ Χασάν Ἀγάς Χαλιδιώτης, ἐπίτροπος τοῦ κτηματίου Ὄθμανοῦ, καὶ λεγόμενος πωλητὴς πρὸς τὸν Μωραΐτου· ὥστε ὁ Μωραΐτου εἶχε δύο ἀντιδίκους καθ' ἑαυτοῦ. Ὁ δὲ Βάσσος ἕνα μόνον τὸν Μωρ. καὶ δύο ὑπὲρ αὐτοῦ συναγωνιστὰς τὸν Χασσάν ἀγὰν αὐτὸν, καὶ τὸν Χαήμην τὸν πρὸ τοῦ Χασσάν ἀγὰ ἐπί-

τροπον καὶ πωλητήν.—Ἐκ τούτου κατακοί τις ἀμέσως καὶ πρὶν ἀκούσῃ τὴν λύσιν τοῦ δράματος, ὅτι ὅταν ὁ Μωραΐτου εἶχε καθ' ἑαυτοῦ τὸν πωλητήν του, βεβίως δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχη δίκαια ἀνώτερα τῶν τοῦ Βάτσου.

Ποῖα δὲ μέσα ἔπρεπε νὰ ὑποστηρίξωσι τὸ ζήτημα ἐκατέρωθεν; ἀπὸ μὲν τοῦ Μωραΐτου μάρτυρες μόνον, ἀπὸ δὲ τοῦ Βάτσου καὶ μάρτυρες καὶ ἔγγραφα ἐπίσημα. Διὰ νὰ ἐννοήσῃ δὲ τις τὸ σύστημα τῆς ὑπερασπίσεως τοῦ Κ. Γ. Μωραΐτου, ἀπαιτεῖται νὰ πληροφορηθῇ τὰ προηγούμενα· αὐτὸς καὶ ὁ ἀδελφὸς του εἶχον νὰ λαμβάνωσι παρὰ τοῦ Χαλίλπεη 138,000 γρ. καὶ οὐχὶ 295 ὡς γράφουσιν ἢ 300· δὲν ἐπέσπευσε τὴν δικαστικὴν ἀναγνώρισιν τοῦ χρέου; τούτου καὶ εἰσπραξίν· ἀλλ' ἐπιθυμῶν νὰ γίνῃ κύριος τῶν δύο χωρίων ἐμμηχανεύσατο τοιοῦτόν τι· ὑπῆρχεν εἰς χεῖρας του (καὶ παραλείπομεν τὴν διήγησιν πῶς), ἐν ἔγγραφον οὐσιῶδες τοῦ χατζῆ Ἰσμαήλμπεϊ πρὸς τοὺς ἐν Λαμῖα Μπέηδες, ὅτι αἱ ἐντεῦθεν τοῦ Σπερχειοῦ γαῖαι ἀνήκουσιν εἰς τὴν Ἑλλ. Κυβέρνησιν, ὡς κατεχόμεναι ὑπὸ τῶν ὄπλων της. Τὸ ἔγγραφον τοῦτο παραδιδόμενον εἰς τὴν Ἑλλ. Κυβέρνησιν ἤθελε φέρει εἰς τὰς διαπραγματεύσεις τὴν ἐπιτυχίαν καὶ τὴν μεγίστην ὠφέλειαν τοῦ ἔθνους τὸ νὰ ἀποκτήσῃ τὰς ἐντεῦθεν τοῦ Σπερχειοῦ γαῖας, τῶν ὁποίων ἀντεποιεῖτο. Ὁ Κ. Γ. Μωραΐτου, αἰσθανόμενος τὴν σπουδαιότητα αὐτοῦ, προταίνει εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους τῆς Πόρτας κατὰ τὸ 1836 νὰ ἐγχειρίσῃ εἰς αὐτοὺς αὐτὸ, καὶ εἰς ἀμοιβὴν νὰ λάβῃ δύο πωλητήρια τῶν δύο χωρίων ἀντὶ τῶν ὁμολογιῶν, τὰς ὁποίας εἶχε τῶν 138,000 γρ. καὶ εἰς τὰς ὁποίας συναριθμεῖ καὶ ἐν ἔγγραφον μισθωτικὸν μιᾶς ἀλυκῆς 157,000 γρ. τῆς ὁποίας τὸ ἅλας ἐδημεύθη ἔπειτα, θεωρηθέντος τοῦ Δημ. Μωραΐτου καὶ Χαλίμπεη ὡς συναντάρτου τοῦ Ἀλή πασᾶ. Λαμβάνων δὲ τὰ χοντζέτια ὁ Μωρ. δίδει ἐν ἔγγραφον εἰς τοὺς Μουραχάσιδας, δι' οὗ φανεροὶ ὅτι παρ' αὐτῶν ἔλαβε μόνον τὰ πωλητήρια καθότι ὁ Χασάναγας, ὁ ἐπίτροπος δὲν συγκατετέθη παντελῶς εἰς τὴν τοιαύτην πώλησιν, ἵνα θυσιασθῶσι χάριν τῶν ἄλλων ὀθωμανῶν τὰ κτήματα τοῦ ἐν-

τολέως του. ἀλλ' ἐπρότεινεν ὅτι νὰ δώσωσιν ἀμοιβὴν τινα εἰς τὸν Κ. Μωραΐτου ἅπαντες ὁμοῦ, ἵνα παραδώτῃ τὸ ἔγγραφον.— Οἱ δὲ Μουραχασίδες λαθόντες ἔπειτα τὸ ἔγγραφον τοῦτο, ἐξέδωκαν ἐν ἄλλο ἔγγραφον κατὰ τῶν Πωλητηρίων τοῦ Μωραΐτου, δι' οὗ ἐκήρυκτον ἄκυρα αὐτὰ — Τοῦ δὲ στρατηγοῦ Βάσου ἀπ' ἐναντίας ἡ ἀγορὰ, γενομένη κατὰ τὸ 1834 παρὰ τοῦ πρώτου ἐπιτρόπου Χαήμ, ἀνεγνωρίσθη καὶ ὑπὸ τοῦ δευτέρου ἐπιτρόπου Χατάναγα, ἐλθόντος μετὰ ταῦτα.

Ἐντεύθεν ἐνώπιον τῆς Μ. ἐπιτροπῆς ὁ Κ. Μωρ. ἀκολουθεῖ αὐτὴν τὴν τακτικὴν.

α.) Διὰ νὰ φοβίση τοὺς ὀθωμανοὺς νὰ μὴ μαρτυρήσωσι τὴν ἀλήθειαν, ἐνεργεῖ συντηρητικὴν κατάσχεσιν καὶ ἐπὶ τῶν εἰς αὐτοὺς ὀφειλομένων χρημάτων, διατεινόμενος ὅτι ἐὰν δὲ λάβῃ τὸ χωρίον, θέλει λάβῃ καὶ τὰς εἰς ἀναλογίαν αὐτῶν ὀφειλομένας παρὰ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν Πρεσβείαν δραχμάς.

β.) Διὰ νὰ καταπραῦνη τὸν Χασαναγά, καὶ νὰ μὴ ἀντιταχθῇ κατ' αὐτοῦ, προσφέρει εἰς αὐτὸν διὰ συμβολαίου γενομένου ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Πιτάρη τὴν 31 Μαρτίου 1845 καὶ διατηρηθησομένου μυστικοῦ 35,000 Δρ. καὶ ἀληθῶς ὁ Χασαναγὰς εἰς τὴν πρώτην ἐμφάνισιν αὐτοῦ ἔμμενεν οὐδέτερος καὶ ἀμφίβροπος, ἢ μᾶλλον ἐσιώπα.

Ἐξετάσθησαν ἐκατέρωθεν οἱ μάρτυρες, παρητήθη τινων ὁ Μωρ. διότι ἀπέβαινεν ἡ μαρτυρία αὐτῶν κατ' αὐτοῦ.— καὶ ἐγένετο κατόπιν ἡ συζήτησις— Ἐνταῦθα βλέπων ὅτι τὰ μετὰ αὐτοῦ εἶναι σαθρὰ, καταφεύγει καὶ εἰς ἐν ἄλλο ζήτημα Νομιμότητος, ὅτι δὲν ἦτον πληρεξούσιος ὁ Χαήμης, ἐὰν καὶ εἶχεν ἐπίσημον πληρεξούσιον ὀθωμανικόν· καὶ ὅτι ὁ Τεφίκμπης, ὡς παρλιτηθεὶς τῆς κληρονομίας, δὲν ἠδύνατο νὰ καταστήσῃ ἐπιτρόπον, καὶ τοῦτο κατὰ τὸ ὀθωμανικόν δίκαιον, ὅπερ ἦν ἀνύπαρκτον· ὥστε ἐὰν δὲν ἐπιτύχῃ εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀρχαιότητος, νὰ ἐπιτύχῃ εἰς ἐκεῖνο τῆς Νομιμότητος, φρονῶν ὅτι ὁ Χασὰν ἀγὰς, ὡς ὑποταχθεὶς διὰ τοῦ νέου Συμβολαίου εἰς τὰς θελήσεις αὐτοῦ, θέλει μένει σταθερός. —

Ἀφ' ἐτέρου ὁ Βάσσης ἀπεδείκνυε λαμπρῶς τὴν προτεραιότητα αὐτοῦ διὰ τῶν μαρτύρων αὐτοῦ, ἀνωτέρων ὄντων καὶ κατὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ κατὰ τὸν ἀξιόπιστον, καὶ ἀπὸ εὐθειας τὸ γεγονὸς αὐτὸ μαρτυρούντων, ἐὰν καὶ ἄλλως δὲν εἶχεν ἀνάγκην τούτου, καθὼ φέρων ἐν χερσίν ἐπίσημον Συμβόλαιον (πρὸς τῷ ἀρχαιοτέρῳ ἰδιωτικῷ) καὶ ἀπέκρουε προσέτι καὶ τὸν Μωρ. ὡς μὴ ἀγοραστὴν προσέτι καὶ ἐκ τοῦ πρὸς τοὺς Μουραχάσιδες ἐγγράφου αὐτοῦ, εἰς τὸ ὅποιον ἐὰν καὶ σαφὲς ἄλλως, ἀπέδιδεν αὐτὸς ἄλλην ἔννοιαν.

Κατ' ἀρχάς τὸ Συμβόλαιον ἦτον ὡς ἀπόρρητον, ἄγνωστον εἰς τὸν Στρατηγόν, μετὰ ταῦτα δὲ ἀνακαλυφθὲν αὐτὸ, ἔφερον ὁ στρατηγὸς ἐνώπιον τῶν δικαστῶν ζητούντων πληρεστέρας ἀποδείξεις, καὶ ἀπαιτούντων τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ὀθωμανικοῦ Πληρεξουσίου ἐγγράφου τοῦ Χαήμη (καθότι αὐτὸς εἶχεν δύο, ἐν ἑλληνικόν, κατὰ τοῦ ὁποίου προσήγαγε μάρτυρας, τῶν ὁποίων διαστρέφει, ἐν οἷς γράφει, τὴν μαρτυρίαν καὶ δεύτερον τὸ ἐπίσημον τοῦτο καὶ μεταγενέστερον). Τότε ἀποδεικνύει ἐξ αὐτῆς τῆς ἐπισήμου ὁμολογίας τοῦ ἀντιδίκου του καὶ τὰς δύο προτάσεις ἀναντιρρήτως· καὶ ὅτι εἶναι ὁ ἀρχαιότερος ἀγοραστῆς, καὶ δεύτερον, ὅτι εἶναι ὁ μόνος ἀγοραστῆς· καθότι τὸ Συμβόλαιον περιέχει πρῶτον ὄρον τὸν ἐξῆς· ὁ Χασὰν ἀγὰς ἀναγνωρίζει τὰ ἄνευ τῆς συναίνεστος του παρὰ τῶν ἀπεσταλμένων τῆς Πόρτας ὑπὲρ τοῦ Μωραΐτου ἐκδοθέντα Χοτζέτια κτλ.

β'. Ὁ Μωραΐτου προστίθισιν εἰς τὸ τίμημα 35,000 Δρ. πληρωτέας εἰς δόσεις· καὶ γ' κατὰ συνέπειαν τούτων ὑπαχρεοῦται ὁ Χασὰν ἀγὰς καὶ ἀναγνωρίζει ὡς προγενεστέραν (τὴν μεταγενεστέραν δηλ. καθότι τοῦτο πηγάζει ἀναγκαίως) τὴν πώλησιν εἰς τὸν Μωραΐτου· ὄρα Συμβολ. ὑπ' ἀριθ. 497 31 Μαρτίου 1845 παρὰ τῷ Συμ. Πιτάρη.

Εἰς τὰς τοιαύτας ἐπισήμους ἀποδείξεις τοῦ στρατηγοῦ ἔπρεπε νὰ μένωσι καὶ αὐτοὶ οἱ ἐχθροὶ του καὶ ἐπιθυμοῦντες τὴν ἦτταν του κεχηνότες καὶ ἐννεοί, ὅπως καὶ τὸ Κοινὸν τῆς πόλεως ταύτης ἐξεπλάγη μετὰ τὴν εὑρεσιν τοῦ Συμβολαίου, καὶ ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου ἦτον ἀπλῆ ἐφαρμο-

γή τύπου· δὲν ὑπελείπετό τι εἰς αὐτοὺς νὰ δικάσωσι πλέον· ἡ ἀλήθεια ἀπεκαλύφθη ἀποχωρόντως, καὶ στάθμησις μαρτυριῶν ἦτον περὶ τῆς.

Ἐπροσπάθησε προσέτι ὁ Κ. Μωραΐτου νὰ διατηρήσῃ εἰς τὰ δεσμὰ τὸν Χασὰν ἀγὰ παρακινήσας αὐτὸν νὰ ἀποδοκιμάσῃ τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ Συνηγόρου του, καὶ νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἔγκρισιν τῆς ἀγορᾶς τοῦ Βάσσου· ἀλλ' ὁ γέρον οὗτος καὶ τίμιος ὀθωμανὸς, σεβόμενος τὴν ἀλήθειαν, ἔμεινεν ἐπὶ τέλους πιστὸς εἰς αὐτὴν, καὶ ἄλλως εὐρεθέντος τοῦ Συμβολαίου, οὔτε αὐτὸς ἠδύνατο πλέον νὰ βλάψῃ τὸν στρατηγόν· ἡ ἐκτύλιξις τοῦ μίτου τῆς ραδιουργίας ταύτης ὅλης ἤθελε μᾶς φέρεי πολλά μακρὰν· διὰ τοῦτο καὶ παραλείπομεν αὐτὴν. Παραπονεῖται ὁ Μ. ὅτι εἶχεν ἰσχυρὸν ἀντίπαλον, καὶ ὅτι ἐκεῖνος εἶχε πολλὰ μέσα· κατ' ἀλήθειαν ὅμως ὁ Μωραΐτου εἶχεν ἀπάντησιν τὰς μεροληψίας καὶ συμπαθείας ὑπὲρ ἑαυτοῦ, καὶ ἰσχυρότερα πολλῶ τοῦ Βάσσου μέσα· ἀλλὰ συνετρίφθησαν ἀπέναντι τῆς ἀληθείας· πρὸς τί λοιπὸν ἀναφέρει ὀνόματα μαρτύρων εἰς τὰς ἐφημερίδας; ὅταν μάλιστα τὸ περιεχόμενον τῆς μαρτυρίας αὐτῶν δὲν δημοσιεύεται ἐπίσης; εἰ μὴ μόνον νὰ δείξῃ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶχε φροντίσῃ ἐγκαίρως περὶ τῆς κατασκευῆς τῆς προτάσεως του· ὁ ἐπιθυμῶν νὰ πληροφορηθῇ περὶ τῆς μαρτυρίας ἐκάστου καὶ σχέσεως αὐτῆς, ἅς ἀναγνώσῃ τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν, καὶ θέλει πεισθῆ, ὅτι ἐγένετο ἡ πλέον ἀκριβὴς καὶ δικαία ἐκτίμησις τῶν λόγων ἐκάστου, καθ' ὅσον ἦσαν σχετικοὶ μὲ τὸ ζήτημα, καὶ ὅτι ὁ μέγας τῶν μαρτύρων στρατὸς τοῦ Μωρ. ἐστραγγίζετο εἰς ἓνα μάρτυρα τὸν Κρητιάδην, ἄνθρωπον περιπλανώμενον εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἐπιβουλευόμενον τὴν ἀγορὰν τῶν Κ. Κ. Φλέσσα καὶ Θεοχ. Ἰωαννίδου τοῦ χωρίου Λιάτανη· ἀλλ' ἐπειδὴ εἶναι καὶ εἰς ἡμᾶς λυπηρὸν καὶ εἰς τοὺς ἀναγνώστας σκληρὸν νὰ μνημονεύωμεν προσώπων, καὶ νὰ ἐλέγχωμεν μεροληψίας, παραλείπομεν ὡς παρεκβατικὴν τὴν ὁδὸν ταύτην, καὶ ἐρχόμεθα εἰς τὰ πράγματα αὐτά.

Ὁ Κ. Μωρ. μέγας ὀπαδὸς τῆς νομιμότητος τῶν πωλησιῶν, τίς γίνεται ἐνώπιον τοῦ Κοινοῦ ἄπαντος, ὅταν ἐλέγ-

χεται ἐκ τῆς ἰδίας ὁμολογίας ὅτι δὲν ἠγόρασεν ποτὲ κατὰ τὸ 1836· καὶ ὅταν ἢ κατὰ τὸ 1845 ἐπικύρωσις τῆς ἀγορᾶς αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ τὸν ὠφελήσῃ; πταίου οἱ δικασταί; πταίου αἱ ἀρχαί; πταίει ὁ Βασιλεὺς; πταίου αἱ Βουλαι; διότι δὲν διατάττουσιν ἀναδικασίαι; διότι δὲν κατὰ στρέφουσι τὴν τάξιν τῶν πραγμάτων;— Ἄλλ' ἡμεῖς ὑποτιθέντες καὶ τοῦτο δυνατόν, ἐρωτῶμεν τὸν Κ. Μωρ. πῶς δύναται καὶ σήμερον ἔτι καὶ αὔριον, καὶ μετὰ δέκα ἔτη νὰ ἀποδειχθῇ ἀγοραστής; ὅταν τοιοῦτος δὲν ἦτον, οὔτε εἶναι; ὅταν ὁ ἀντίδικός του τὸν ἀποκρούῃ, καὶ ἐμφανίζῃ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ὁμολογίαν; μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ Συμβολαίου, τὸ ὅποιον ἀφήρει παρὰ παντός Δικαστοῦ, ἐπιθυμοῦντος νὰ ὠφελήσῃ αὐτὸν, τὸ ἐνδόσιμον νὰ στρεψοδικήσῃ, ὅποιος ἦτον ὁ παρ' αὐτοῦ θεοκλυτούμενος Γαλάτης, ἦτον πλέον ἀδιάφορον ὡς πρὸς τὸν στρατηγόν, ἐὰν κατεστενοχωρῆ ὁ Μ. τοὺς ὀθωμανοὺς μετὰ τὴν κατάσχεσιν, ἵνα μαρτυρήσωσιν ὑπὲρ αὐτοῦ, εἰς τὸ ὅποιον καὶ ἀπέτυχεν ἐκ προοιμίων αὐτῶν. Καὶ ἐὰν κατεφόβιζε τὸν Πρέσβυν μετὰ τὰ Δικαστήρια, ὅτι θέλου ἐπιδικᾶσαι εἰς αὐτὸν ὀλόκληρον τὸ ἑκτομμύριον τῶν γροσίων διὰ τὸ πρὸς αὐτὸν χρέος. Καθότι οὐδεὶς τῶν δικαστῶν ἔστεργε πλέον νὰ δώσῃ ψῆφον κατὰ τοῦ στρατηγοῦ. — Ἐκ τῶν πραγμάτων λοιπὸν αὐτῶν ἔπρεπεν ὁ Μωρ. νὰ ἀποδείξῃ τὰ δίκαια αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ νὰ καθάπτεται ἀσεβῶς καὶ αὐτῆς τῆς ἐξουσίας, διότι ἐκπληροῦσα τὸ καθῆκον αὐτῆς, ἐξεπλήρωσεν ἐν μέρει τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως.

Αἱ προθεσμιαὶ τῆς πληρωμῆς τῶν 300,000 δραχ. παρῆλθον ἅπασαι ἀπὸ τοῦ Δεκεμ. μηνός τοῦ παρελθόντος ἔτους—καὶ τὸ ζήτημα, ἐὰν δύναται τὰ δικαστήρια νὰ παρεμβάλλωσι προσκόμματα εἰς τὴν ἐκτέλεσιν Συνθήκης τινὸς τοῦ Κράτους, καὶ νὰ ἀποδείξωσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ καθῆκον αὐτῆς, κατὰ τοῦτο, ἐρμηνεύοντα αὐτὰ τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῆς, δὲν ἔμαθε βέβαια, οὔτε εἶναι ἀρμόδιος εἰς τοῦτο ὁ Κ. Φιλήμων νὰ λύσῃ, ὅστις θέλει χαρακτηρίσει καὶ τότε ἔν τῶν ἄλλοις ὡς παραβίασιν τοῦ Συντάγματος.

Ἄλλ' εἶναι γελοιωδὲς ἡ ἐπίκλησις τῶν κατασχέσεων·

ἡ Κυβέρνησις ἔχουσα μόνη κυριαρχικῶς τὸ δίκκιον νὰ ἐρμηνεύῃ καὶ ἐκτελῇ τὰς συνθήκας τῆς, δυνάμει τῶν διατάξεων αὐτῆς, ἐθεώρησε τίνες αἱ ἀξιώσεις τοῦ Ἑλληνοῦ; πόσον τὸ ὀφειλόμενον εἰς ἀναλογία τῶν πωλητοῦ; καὶ ἐκράτησε πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ Μωραΐτου τὰς 400,000 γρ. διέταξε δὲ τὴν τῶν ἄλλων πληρωμὴν οὐχὶ δυνάμει τῆς ἀποφάσεως τῶν ἐφετῶν, τὴν ὁποίαν οὔτε ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἀλλὰ συνεπέα τῆς ὑποχρέωσης εἰς τὸ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν συνθήκην, ἀπὸ τῆς ὁποίας οὐδεμία δικασικὴ ἀρχὴ εἶχε, οὔτε ἔχει δύναιμι νὰ ἀπαλλάξῃ αὐτήν, ἢ νὰ ἀναχαιτίσῃ· καὶ ἦτον πλέον καιρὸς νὰ δειξῇ ἡ Κυβέρνησις, ὅτι δὲν διακείται δυσμενῶς πρὸς τὴν Πόρταν ἀποφεύγουσα οὕτω μυρίας συκοφαντίας. — Ὁ δὲ Μωραΐτης, ὅστις μόλις θέλει δικαιωθῆ νὰ λάβει 250,000 γρ. ἀντίτιμον τῶν γνησίων ὁμολογιῶν καὶ τοῦ τόκου αὐτῶν ἀπὸ τοῦ 1836 τὸ πολὺ, καὶ κινδυνεύει νὰ πληρώσῃ πολλοὺς τόκους δι' ὅσα περιπλέον κατέσχε παραλόγως, καταβοᾷ ὅτι ἀδικεῖται πρὸς χάριν ἑτέρου, καὶ δίδει ἀφορμὴν νὰ ἐξελέγξωμεν δημοσίᾳ τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀτοπον μεροληψίαν τριῶν ἐνταῦθα Πρωτοδικῶν καὶ ἀπόνοιαν συγχρόνως, διὰ τὴν ὁποίαν, εἰάν ἦτον γραμματεὺς τῆς Δικαιοσύνης ἀνὴρ αὐστηρὸς, ἀμέσως ἤθελεν ἀποτινάξῃ αὐτοὺς τοῦ θεσπεσίου Βηλοῦ.

α. Ἡ κατάσχεσις δὲν ἦτον ἡ τοῦ Κ. Μωραΐτου καθότι αὕτη ἐπεπτώκει δι' ἔλλειψιν ἐγγυήσεων, καὶ ἡ Μαρία Μωραΐτου ἀγοραστῆς δὲν ἦτον αὐτῆ φιλονεικουμένη, καὶ ἀπλῶς οὔτε τίτλον τινα εἶχε.

β'. Αἱ κατασχέσεις ἐπιτρέπονται δυνάμει τοῦ Νόμου, καὶ οὐχὶ τῆς συμβάσεως αὐτῆς, δυνάμει, τῆς ὁποίας μόνον αἴτησιν ἔχει δικαίωμα ὁ πολίτης νὰ κάμῃ εἰς τὴν κυβέρνησιν του.

γ'. Δυνάμει τοῦ Νόμου τὴν περιουσίαν μόνον τοῦ ὀφειλέτου αὐτοῦ δύναται νὰ κατάσχῃ τις, καὶ ταῦτα κατὰ τὸ ἀρθρ. 1026 ἐπὶ ἀπλῶς μελλόντων καὶ μήπω εἰσπραξιμῶν δικαιωμάτων, ἢ ἔκ τινος ὅρου ἐξηρητημένων, κατάσχεσις πρὸς βλάβην τρίτου, δὲν ἐπιτρέπεται.

Τί κάμνουσι λοιπὸν οἱ Πρωτοδίκαι, ἐν ᾧ τὸ δημόσιον δὲν θεωρεῖ τὴν Κ. Μωραΐτου ὡς συμπεριλαμβανομένην εἰς

τὰς διατάξεις τῆς συμβάσεως, καθ' ἃ αγοράς δὲν εἶναι, καὶ καθ' ἃ μετὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Μ. Ἐπι. περὶ τῆς ἀγορᾶς, τίς εἶναι ἢ μεταγενεστέρα, ἀρχεται τὸ δικαίωμα τῆς ἐπισχέσεως τῶν χρημάτων, καὶ ὁμολογεῖ, ὅτι εἰς ἀναλογία τῶν Τεφῆκμπεη χρεωστοῦνται μόνον 120,000 Δρ. περίπου καὶ ὅτι ἐξ αὐτῶν μόνον 65,000 Δρ. δύναται νὰ κρατήσῃ πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ μεταγενεστέρου ἀγοραστοῦ, καὶ ταῦτα ἐγένοντο διευθύνοντος τοῦ Κ. Μεταξᾶ τὸ ὑπουργεῖον. Οἱ Πρωτοδίκαι ἀποφαίνονται ἐν μέγα ψεῦδος, ὅτι τὸ Δημόσιον χρεωστῆ 300,000 Δρ. εἰς τὸν Τεφῆκμπεην αὐτὸν καὶ μόνον, μεταβάλλουσι τὸν ὅρισμὸν τῶν χρημάτων τῆς συμβάσεως, καὶ ὑποχρεοῦσι τὸ Δημόσιον νὰ κρατήσῃ αὐτὰ ἐπιτάττουσι δὲ πλαγίως καὶ νὰ μὴ συμμορφωθῇ μετὰ τὴν σύμβασιν. — Τολμηρώτερον καὶ τερατωδέστερον τούτου ἔργον ἠδύνατό τις νὰ ἴδῃ; — Ἄλλὰ τίς ὁ τιμωρήσων τὴν τοιαύτην παρεκτροπὴν; Τοιαύτην ἀπόφασιν ἔπρεπε νὰ καταγρέψωσιν οἱ ἐφέται, ἢ ὄχι; — βεβαίως ἔπρεπεν. ἄλλ' ἀκύρωσεν ἔπειτα ὁ Ἀρείος Πάγος τὴν ἀπόφασιν τούτων; τούτο δεικνύει ἀκριβῶς, ὅπερ εἶπομεν ἀνωτέρω, ὅτι ὁ Μωρ. ἦτον ἰσχυρότερος ἀντίπαλος ἔχων πλειοτέρας συμπαθείας ὑπὲρ αὐτοῦ μεροληπτικᾶς καὶ ἠανάρεσις ἐγένετο ἀπὸ σκοποῦ ἀνευ λόγου, καὶ ὅμως οἱ Ἀρεπαγῆται δὲν ἔπρεπε νὰ παραπέμψωσιν, ὡς ἔπραξαν, δι' ὃν λόγον ἀνήρυσαν, καὶ τὸ γελοιωδέστερον, ὅτι φοβούμενοι τὰ ἀποτελέσματα τοιαύτης ἀναίρεσεως, ἐφρόντισαν, ὅπως καταχωρήσωσιν εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς διασκέψεως, ὅτι τὰ χρήματα τὰ χρεωστούμενα εἰς τοὺς ἄλλους ἰθυμανοὺς, δὲν δύναται νὰ κατασχεθῶσιν· ὅ ἐστιν ὅτι ἐξ αὐτῶν δὲν δύναται νὰ πληρωθῇ ὁ Μ. καὶ ἄρα καὶ αὐτοὶ οἱ περὶ τοῦ Μωραῖτου δικάσαντες ὁμολόγησαν ἰδίᾳ τὸ ἔρθὸν τῆς διαγωγῆς τοῦ ὑπουργείου. Ἰδοὺ λοιπὸν, πῶς ἀποδεικνύεται ὁ διῆσχυρισμὸς, ὅτι αἱ κραυγαὶ τοῦ Μ. εἶναι φωναγκίαι κεναί, ἀληθῆς πανταχόθεν, καὶ ἃς σπεύσῃ νὰ ἀποδείξῃ τὸ γνήσιον τοῦ δανείου αὐτοῦ πρὸς τὸν Χαλίμπεην ἵνα πληρωθῇ· καθότι πατρικῶς φερόμενον τὸ Ἰπουργεῖον ἐφρόντισεν ὑπὲρ αὐτοῦ· αὐτὸς δὲ ἀπ' ἐναντίας τὸν περὶ τῶν

ἄλων ἀναρρίψας κύβον, περιέπλεξεν ἑαυτὸν εἰς ἀποζημιώσεις πρὸς τοὺς ὀθωμανοὺς σημαντικὰς, ἐὰν θεωρηθῆ ὡς κώλυμά τῆς ἐγκαίρου πληρωμῆς ἢ κατὰσχεσις τῆς Μαρίας Μωρῶπως καὶ ἦττον.

Καὶ δικαστήριον ἄρα τῆς Μ. Ε. καὶ ὑπουργεῖον ἐξέπληρωσαν εὐσεβῶς τὸ καθήκον αὐτῶν ἐπὶ τοῦ παρόντος. καὶ ἀδίκως ἄς μὴ προσβάλλῃ ἄλλους ὁ Φιλήμων, ἢ ὁ Μ. ἐλλεινολογῶν δημόσια ἑαυτὸν ἔνεκεν ἀποτυχίας εἰς ἐπιχειρήματα τοιοῦτον, τὸ ὁποῖον κατευοδούμενον ἦτον αὐτόχροημα ἀδικία κατὰ τοῦ ἄλλου, καὶ οὐτε ἐπίτηδες νὰ διαστρέψῃ τὴν ἀλήθειαν τῶν πραγμάτων, συνάπτων τὰ ἀσυνάρτητα καὶ ἀποδιδῶν εἰς ἄλλα αἷτια παρά τὰ ἀληθῆ τὰς παύσεις τῶν Δικαστῶν καὶ τὴν παραίτησιν τοῦ Μάσσωνος· ἐκτιθεὶς δὲ καὶ τὰ γεγονότα αὐτὰ ψευδῶς καὶ μὲ ἀντιχρονισμοὺς, ὅπως ἐπραΰξαν εἰς τὸν Ταχυδρόμον τῶν Ἀθηνῶν καθότι ἔστω βέβαιος πᾶς τις, ὅτι ἀφ' οὗ ἡ πρόσδος τῆς δίκης ἔφερε τὰ πράγματα εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας, ὁποῖοι δὴποτε καὶ ἂν ἦσαν οἱ δικασταὶ, ὅσῃν ἐπιθυμῶν καὶ ἂν εἶχον νὰ ἀδικήσωσι τὸν στρατηγόν, δὲν ἤθελον πολμηῆσαι νὰ τὸ κάμωσι — καὶ ἔπειτα τὰ ὀθωμανικὰ μέλη ἐξ ἀρχῆς ἦσαν ὑπὲρ τοῦ στρατηγοῦ· καθότι ὁ Πρέσβυς εἰς ἄπειρα ἔγγραφα αὐτοῦ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, τὴν πρὸς τὸν στρατηγόν Βάσσον πώλησιν ἀνεγνώριζε πάντοτε ὡς μόνην καὶ γνησίαν καὶ ἀρχαιοτέραν πώλησιν, καὶ ἅπασα ἢ προσπάθεια τοῦ Μωραΐτου ἢ μετὰ ταῦτα, καὶ ἡ προσθήκη τῶν 35,000 Δρ. δὲν ὠφέλησεν ἄλλο, εἰμὴ νὰ παρατείνῃ τὴν δίκην πρὸς καιρὸν (1).

(1) Σημειώσεως ἄξιον εἶναι ὅτι ὁ Διδὼν καὶ αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως ἐθεώρησεν ὡς στοιχεῖον κατηγορίας ἐν ᾧ συχνότατα εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον δημοσιεύουσι τὰς πολιτικὰς ἀποφάσεις εἰς τὴν Μ. Σ. ἔπρεπε νὰ εἶναι καὶ τοῦτο ἀπηγορευμένον, ἂν καὶ προσεκαλεῖτο ὑπὸ τῶν περιστάσεων, καθότι ὁ μὲν Κ. Ν. Σπηλιάδης ἠναγκάζετο νὰ ἀναχωρήσῃ τὴν ἐπαύριον πρωίαν πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ ἀδελφοῦ του νοσοῦντος· ὁ δὲ Πρέσβυς ἦτον ἀναγκασμένος νὰ ἀποπλευσῇ αὐθημερόν τὸ ἐσπέρας, περιμενομένου ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν τοῦ ἀτμοπλοῦ· ἔπειτα ἀφ' οὗ ἡ ἀπόφασις ἅπαξ κατηρτίσθη τοιαύτη, καὶ εἶναι δίκαια, ἢ ἀδικία ἤθελε ἐκπηγάσῃ ἐκ τῆς ἡμέρας τῆς δημοσιεύσεως; οὕτως ἀπαιτεῖ ἡ λογικὴ τοῦ Κ. Φιλήμονος.

Πρὸ καιροῦ ἐγράφη ἡ ἀπάντησις αὕτη, καὶ διὰ τὴν καταφρόνητιν πρὸς φωνασκίας μαινομένων, ἡμελεῖτο ἡ δημοσίευσις· ἀλλ' ἡ ἐκ προσβολῆ, τὴν ὁποίαν ἐπιβούλως ἐξηκόντισεν ὁ Αἰὼν παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν, δημοσιεύσας αἰσχρὰν τινα καὶ ὑποβολιμαίαν ἐπιστολὴν, ὡς παρὰ τοῦ Σ. Εὐσταθίου κτλ. γραφεῖσαν, ἀνενέωσε τὴν προθυμίαν. Ἡ σατανικὴ καὶ καταχθόνιος αὕτη διάνοια, τοῦ νὰ κατακυριεύσῃ ληστρικῶ τῶ τρόπῳ τὰς πεποιθήσεις τῶν ἀνθρώπων, ὅτι ἡ νίκη τοῦ Στρατ. Βάσσου ὁμολογεῖται καὶ ὑπὸ τῶν περὶ αὐτὸν ὡς ἀδικία, δὲν ἠδύνατο νὰ ἀνήκῃ, εἰμὴ εἰς ἄνδρας, ὁποῖος ὁ Μωραῖτου καὶ ὁ Φιλήμων αὐτὸς· (1) εἰς τοῦτο φαίνεται ἐνησχο-

(1) Εἶναι περιεργον πόσον αἱ Κοινωνίαι εἶναι ἄδικοι.— Ἄντι νὰ ἀποβλέψωσιν εἰς τὸν ἀληθῶς αἴτιον τοῦ κακοῦ, παραλείπουσιν αὐτὸν καὶ ἐπικερτομοῦσι τὸν ἄθῳον, κατὰ τοῦ ὁποῖου διήγειραν ὑπόληψιν ἀδικίας, καὶ ἐπανεστήσαν ἀδίκως τὴν ἀποπλανηθεῖσαν κοινὴν γνώμη. Ἐνταῦθα ὁ ἀληθὴς αἴτιος τοῦ Κακοῦ ὅν εἶνε οὔτε ὁ πλαστογραφῆσας, οὔτε ὁ κατὰ τοὺς θέλοντας νὰ ἐμμείνωσιν εἰς τὴν ἰσχυρογνωμίαν των γράφας Στέργιος, ἀλλ' ὁ δημοσιεύσας Φιλήμων. Αὐτὸς εἶνε ὁ θαγκάσας ἀκύλος τὴν ἄλλως ὁμολογουμένην ἀθωότητα καὶ τιμιότητα τσοσούτων σεμνῶν καὶ κοσμίων οἰκογενειῶν καὶ ἀνδρῶν, καὶ ὅμως εὐρίσκονται ἀκόμη πολλοὶ ἐν τῇ πόλει συνηγοροῦντες ὑπὲρ αὐτοῦ· αὐτὸς ἐπὶ παρασχῆματι, ὅτι ἐλέγχει τὴν κακίαν ἄλλου, καλύπτει τὴν ἰδίαν παρανομίαν (ἀρθ. 445) ὡς οὐ μόνον πολυπραγμονήσας παρανόμως καὶ ἀθεμίτως ἀλλότρια ἀπόρρητα, ὡλλὰ καὶ δημοσιεύσας αὐτὰ πρὶν ἔτι ἔχῃ βεβαιότητα τινὰ, καὶ μάλιστα δικαστικὴν, τῆς γνησιότητος τῆς ἐπιστολῆς· ἀρνέεται νὰ ὁμολογήσῃ τὸν δόνα, καὶ ἐπίσῃρι καθ' ἑαυτοῦ τὴν ὑπόληψιν, ὅτι εἶνε αὐτὸς ὁ αὐτουργός, ἢ ὁ συνένοχος τῆς δολοπλοκίας ταύτης· οὕτως οἱ τοιοῦτοι μαιφόνου τῆς ἀλλοτρίας ὑπολήψεως χωροῦντες εἰς πᾶν ἔργον ἀνευ αἰσχύνης, ἀποπλανῶσι τὴν κρίσιν τῶν πολλῶν, οἵτινες ἀντι νὰ βλέπωσι τὴν κακίαν καὶ μοχθηρίαν τῶν αὐτουργῶν τοῦ κακοῦ, διασκεδάζουσι μὲ τὴν κατὰ τῶν ἀδικηθέντων καὶ προσβληθέντων διαβολὴν. Τοιαύτη πράξις, ὁποία ἡ τοῦ Φιλήμονος, τολμηθεῖσα καὶ ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Γερμανίᾳ καὶ πανταχοῦ ἄλλοι: κατὰ τὴν Εὐρώπην, ἤθελεν ἐπαναστήσῃ ἅπασαν τὴν κριωνίαν κατ' αὐτοῦ, ἤθελε προκαλέσῃ ἀλλεπαλλήλους μονομαχίας μέχρις ὅτου ἀποσχεάσωσι καὶ ἀποσχοίνίσωσι τὸ τοιοῦτον τέρας τῆς Κοινωνίας.—

• Αἶψα τοι αἶμα κελαινὸν ἐρώησει περὶ δουρί.

Καὶ εἰς οὐδεμίαν ἔντιμον ἐστίν ἤθελεν εὖρη εἶσθον, ἀλλὰ μὲ καταφρόνητιν ἤθελεν ἀποβληθῆ· ἀπόκειται νὰ ἴδωμεν ὅπως αἱ Ἑλληνικαὶ οἰκογένειαι θέλουσι προσφερθῆ πρὸς τὸν λυμεῶνα τοῦτον πάσης χρη-

λαίτω ὁ πρότος, ὅστις ἐπὶ τοσοῦτον διάστημα ἤδη παραμε-
 λεί νά δικασθῆ. Παραλείπων τὸν ποικίλον σκοπὸν, τὸν ὁποῖον
 προέθετο ὁ ἀληθὴς καὶ ἀπόκρυφος τῆς ὑποβολιμαίας ταύτης
 ἐπιστολῆς πατὴρ νά κατατράξῃ τὴν πόλιν διὰ τῆς κατὰ
 τοσοῦτων προσώπων μιαιωτάτης διαβολῆς, ἐξελεγχόμενης ἐξ
 αὐτῆς τῆς ὑφῆς τοῦ λόγου τῆς διαστροφῆς τῶν ἀναφερομέ-
 νων γεγονότων, καὶ τῶν ἀναχρονισμῶν, ὅτι εἶναι δολοπλο-
 κία, ἔρχομαι πρὸς ὀλίγον εἰς τὴν προσπάθειαν τοῦ Μ. ἵνα
 διὰ τοῦ νέου τούτου τρόπου πιθανολογήσῃ, ὅτι ἡ νίκη τοῦ Βάσ-
 σου ἦτον ἐκ βραδουργίας ἔργον τῆς ἐξουσίας· ὁ Μωραΐτου καὶ οἱ
 περὶ αὐτὸν γνωρίζουσιν ἀκριβῶς, τίς ἔφερε τὸ ἀποτέλεσμα· ὁ
 ὑπερασπιστὴς καὶ μόνος· ὁ Μ. ὡς φαίνεται ἀνωτέρω εἶχε ῥυ-
 θμίσει τὰ πράγματα ἀριθὰ ὑπὲρ ἐκτουτοῦ διὰ τῆς ἀδείας τοῦ
 νά ἀποδείξῃ τὴν πλαστογραφίαν τῆς χρονολογίας, διὰ τῆς
 παρανόμως δοθείσης ἀδείας κατασχέσεως 300,000 Δρ. διὰ
 τοῦ φόβου, ὅτι ἂν δὲν λάβῃ τὰ χωρία, θέλει λάβει τὸ ἑκα-
 τομμύριον ἅλιν, ὥστε ἐκράτει τὰς δύο ὀθωμανικὰς ψήφους
 μετεώρους, μέχρις ὅτου ἐξηλέγχθη μάταιος ὁ φόβος ὅτι κινδύ-
 νεύουσι τὰ ὀθωμανικὰ χρήματα. Ἐντεῦθεν τίς διήγειρε τὴν

στοιχείας καὶ κοσμιότητος καὶ παραβάτην τοσοῦτων ἄλλων νόμων
 συγχρόνως, καὶ ἰδιαίτερος τοῦ 445 Νόμου, ἐὰν καὶ τοῦτο ἐν προαιρέσει
 μόνον, καθότι εἶναι ἀδύνατον νά μὴ ἐγνώριζε τὸ ὑποβολιμαῖον τῆς ἐ-
 πιστολῆς αὐτῆς, ὅστις δογματικῶς παραδέχεται τὴν ἀλήθειαν τοῦ πε-
 ριεχομένου καὶ ζητεῖ νά παρασύρῃ εἰς πίστιν καὶ τὸ κοινὸν πρὸς βλάβη
 καὶ τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ὑπολήψεως τοσοῦτων ἐπισήμων πολιτῶν.
 Ἄν ὁ Φιλῆμων ἐθεώρει τὸ ἔγγραφον ὡς ἐνδεικτικὸν κακούργηματος
 τινὸς κατὰ τῆς ἀσφαλείας τοῦ Κράτους, ἢ περιεκτικὸν ἄλλου τινὸς
 ἀδικήματος τὸ καθήκον αὐτοῦ ἦτο νά τὸ παραδώσῃ εἰς τὴν ἀρχὴν
 φανερῶν τὴν πηγήν.—Καὶ μὴδὲν περαιτέρω, οὐδεμίαν χρῆσιν οὔτε ἐ-
 πέμβασιν ἐδικαιοῦτο νά πράξῃ, μάλιστα οὔτε μέχρις ἀπλῆς ἀναγνώ-
 σεως ἄλλοτρίου ἰδιωτικοῦ γράμματος.—Ἄλλὰ τοιοῦτόν τι πραγμα-
 τικῶς δὲν ὑπῆρχε· τὸ δὲ τέχνασμα ἀπέβλεπε νά καταφέρῃ πληγὴν τινὰ
 τοῦ Ἰκκουργεῖου, περιπλέξας αὐτὸ πρὸς τοὺς φίλους του· ἀλλὰ ἐνεαῦθα
 ἀρμύζει ἀληθῶς τὸ τοῦ Ποιητοῦ.

Οὐκ ἀλέγω· ὡσεὶ με γυνὴ βάλαι, ἢ παῖς ἄφρων.

Κωφὸν γὰρ βέλος ἀνδρὸς ἀνάλκιδος οὐτιδανοῦ.

Τί δαί; ἀπ' οὗ ἐπανεῖληθ' ὁ ὑποστρατ. Βάσσος εἰς Ἀθήνας;

Τάχα τῆς αὐτοῦ κόρυθος λείσασουσι μέτωπον

Ἐγγύθι λαμπουμέντε;

πρότασιν κατ' αὐτοῦ, ὅτι τὸ ἴδιον αὐτοῦ πωλητήριον εἶναι πλαστὸν ὡς ἐκ μονομερείας γενόμενον; ὁ ἐπελθὼν ὑπερασπιστὴς τῶν Δικαίων τοῦ Βάσσου. τίς ἦνωσε κατὰ Μ. τὸν λεγόμενον πωλητὴν του; ὁ αὐτός· τίς ἐνεθάρρυνε τοὺς Ὀθωμανοὺς νὰ μὴ φοβηθῶσι τὴν κατάσχεσιν; ὁ αὐτός· τίς ἐματαίωσε τὰς προσπαθείας τοῦ νὰ ἀποσπάσῃ πάλιν τὸν Χασάν-άγα; ὁ αὐτός. τίς ἀνεκάλυψε τὸ συμβόλαιον; ὁ αὐτός· τίς διετήρησε τὴν πεποίθησιν τοῦ πρέσβειος, ὅτι τὰ Ἑλλ. δικαστήρια δὲν θέλουσι τελεσφορήσῃ εἰς οὐδεμίαν ἀδικίαν κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν; ὁ αὐτός· τίς ὑπεστήριξε καὶ παρήγαγε τὴν ὀρθὴν ἐρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς συμβάσεως; ὁ αὐτός. — Τίς ἀπέδειξεν εἰς τὴν κυβέρνησιν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἀποφασίσῃ κυριαρχικῶς περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως; ὁ αὐτός· ταῦτα πάντα εἰς μόνος ἔπραξεν, ὁ αὐτός ὑπερασπιστὴς, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ μόνον ἀνήκε τὸ ἔργον τοῦτο νομίμως· αὐτοῦ ὑπῆρξε καὶ ἡ διάνοια (ιδέα) καὶ ἡ ἐνέργεια. Πρὸς τί ἄρα διαβάλλουσι πρόσωπα ἰσρά; παρεμβάλλουσι τὸν Κύρ; Γαρδικιώτην; διανέμουσι μερίδια προίκα εἰς τοὺς μήτε ἐπιθυμήσαντας αἰσχροκερδῶς οὕτως τὰ τοιαῦτα, μήτε ἄλλως λαβόντας, οὔτε αἰτήσαντας; Ἀγορεύσας διὰ τεσσάρων ὥρων τὸ πρῶτον ὁ ὑπερασπιστὴς, ἠχημαλώτισε τὰς ψυχὰς καὶ τὴν ὑπόληψιν καὶ τοῦ Γ. πρέσβειος καὶ τῶν Ὀθωμανῶν, καὶ ἀπ' ἐκεῖνου ἐτίμησαν τοὺς λόγους του ὡς ἀληθεῖς καὶ πιστοὺς, οἵοι ἐφάνησαν ἐπὶ τέλους.

Ἐὰν ἐγνώριζεν αὐτός ὅτι ὁ Μ. εἶχε πραγματικὰ δίκαια, μυριακίς τὸ εἶπε, δὲν ἤθελεν ἀναφανῆ ἀντίπαλος καὶ συνήγορος κατ' αὐτοῦ· πρὸς τί λοιπὸν δὲν παύουσιν αὐτοὶ καταβοῶντες καὶ καταπτόμενοι παρανόμως ἄλλων προσώπων. οὔτε ἡ ἀλλαγὴ τῶν δικαστῶν ἔβλαψεν αὐτόν, οὔτε ἡ ἀλλαγὴ τοῦ ὑπουργοῦ (καθότι ἐπὶ Βάλθη ἔτι ἀπεφασίσθη ἡ πληρωμὴ τῆς πρώτης δόσεως)· ἀλλ' αὐτὴ καὶ μόνη ἡ περίστασις, ἢ καὶ παρ' αὐτοῦ ὁμολογουμένη, ὅτι δὲν ἠγόρασε ποτὲ παρὰ τοῦ Χασάν ἀγὰ χωρία· ἐπροσπάθησε λοιπὸν νὰ ἀποκτήσῃ δολίως, καὶ ἀπέτυχεν, ὡς ὁ δυστυχὴς ἀλιεὺς, ὅστις δαπανήσας ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ τὸν λάβρακα μὴ σαγηνεύσας,

λυπείται μὲν, ἀλλὰ δύναται νὰ κατηγορήσῃ τὴν θάλασσαν ὡς ἀδίκου; οὕτω καὶ αὐτὸς σιωπάτω, καθότι ὡς μὴ ἀγοράσας, οὔτε δικαίωμα εἶχε νὰ φιλονεικῇ τὴν ἀγορὰν τοῦ Βάσσου καὶ τὴν χρονολογίαν αὐτῆς. — Καὶ ὅμως οὔτε τοῦτο εὐτύχησε νὰ ἀποδείξῃ καθότι μὲ ἓνα μόνον μάρτυρα τὸν Κρητιάδην, καὶ ὁ φίλος του Γαλάτης αὐτὸς δικάζων, δὲν ἤθελεν ἀποφασίσῃ κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Μωρχίτου. Ἄλλὰ ἡ νεορὰ αὕτη καὶ ἐσχάτη ἀπόπειρα κατὰ τῆς ὑπολήψεως τοσούτων προσώπων, συνδυασθεῖσα μὲ πολιτικά τέλη, πέποιθα ὅτι θέλει λάβῃ ἀκόλουθα καὶ τὰ ἐπίχειρα, συγκατασπᾶσα εἰς τὴν προσήκουσαν τιμωρίαν ἅπαντας τοὺς συνεόχους καὶ αὐτὸν τὸν ἐφημεριδογράφον, ὅστις εἶχε τὴν μεγίστην ἀπόνοιαν νὰ γενῇ διὰ τῆς δημοσιεύσεως αὐτουργὸς μεγίστου σκανδάλου καὶ αἰτίος τῆς ἀδίκου καὶ ἀναιδούς καὶ πολυτρόπου προσβολῆς ἀθῶων ἄλλως προσώπων.

Μισῶ πολίτην, ὅστις ὠφελεῖν πάτραν
 Βραδύς πέφυκε, μάλα δὲ βλάπτειν ταχύς,
 Καὶ πόριμον αὐτῷ, τῇ πόλει δ' ἀμήχανον.

Ἡ, μᾶλλον εἰπεῖν, κακομήχανον καὶ σκαιόν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 4 Μαΐου 1846.

Δ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000051094